

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

**ХОВД АЙМГИЙН ЗЭРЭГ СУМЫН ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧИЙН
2020 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН**

Аудитын код: ХОА-2021/10/СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn	Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар Утас: 70433061 Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn
Ховд хот 2021 он	Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн Утас: 70432545 Цахим хаяг: Tsetsegsuren.A@audit.gov.mn
	Аудитор: Д.Балжинням Утас: 70432545 цахим хаяг: Baljinnyam.d@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

Агуулга	1
1. ТӨРИЙН АУДИТЫН САНАЛ, ДҮГНЭЛТ	2
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН	3
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан	3
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан	5
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	9
2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	12
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	13
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	16
3. АУДИТЫН ТАЙЛАН	16
3.1. Ерөнхий зүйл	16
3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй	17
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт	17
3.4 Материаллаг байдал	17
3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт	18
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө	18
3.5.2 Авлага	18
3.5.3 Бараа материал	19
3.5.4 Үндсэн хөрөнгө	20
3.5.5 Өр төлбөр	21
3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо	21
3.5.10 Орлогын данс	22
3.5.11 Зардлын данс	22
3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга	23
3.7 Шилэн дансны мэдээлэл	26
3.8 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга	26
3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн	26
3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал	28
4. Менежментийн захидал	28
4. 5. Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	30

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНБООУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал
ЗД	Засаг дарга
ЭМТ	Эрүүл мэндийн төв
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
СХС	Сум хөгжүүлэх сан
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан

1. ТӨРИЙН АУДИТЫН САНАЛ, ДҮГНЭЛТ

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	621,504,738.51	512,802,028.70
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	211,351,495.86	66,300,744.52
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	211,351,495.86	66,300,744.52
3121	Төгрөг	211,351,495.86	66,300,744.52
31211	Төрийн сангийн харилцах	210,496,003.78	59,267,799.90
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	855,492.08	7,032,944.62
33	АВЛАГА	222,258,862.90	235,091,131.23
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	663,150.90	358,103.23
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	10,952,585.00	8,962,530.00
33401	Дансны авлага /ТӨҮГ/	478,787.00	15,487.00
33402	Татвар, НДШ – ийн авлага /ТӨҮГ/	101,303.00	101,303.00
335	Бусад авлага	350,000.00	896,398.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	350,000.00	170,398.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	-	726,000.00
336	Зээлийн авлага	209,713,037.00	224,757,310.00
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	209,713,037.00	224,757,310.00
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	209,713,037.00	224,757,310.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	187,894,379.75	211,410,152.95
351	Түүхий эд материал	10,536,201.00	15,748,436.20
35130	Эм боох материал	10,308,201.00	15,748,436.20
354	Хангамжийн материал	177,358,178.75	193,661,716.75
35410	Бичиг хэргийн материал	4,887,550.51	5,755,520.51
35420	Аж ахуйн материал	14,049,720.00	16,896,280.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	227,900.00	1,848,550.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	-	18,145,800.00

Зэрэг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

35450	Барилгын засварын материал	3,433,912.00	2,292,275.00
35460	Хүнсний материал	9,783,370.50	10,363,044.50
35470	Бусад хангамжийн материал	144,975,725.74	138,360,246.74
35600	Мал амьтад	-	2,000,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>7,315,300,582.23</u>	<u>7,509,621,457.42</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	7,315,300,582.23	7,509,621,457.42
392	Биет хөрөнгө	7,251,253,311.47	7,445,990,186.82
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	8,122,462,293.03	8,621,986,684.03
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,348,405,063.32)	(1,686,965,494.00)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	202,558,950.00	252,278,950.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(140,223,118.51)	(149,927,058.23)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	764,936,451.43	791,777,277.71
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(508,279,400.48)	(555,438,263.46)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	274,744,385.53	293,433,922.13
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(173,530,267.33)	(179,475,932.10)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	1,192,898.00	1,173,598.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	46,359,571.00	40,409,031.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(39,665,273.28)	(34,138,716.00)
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	8,000,000.00	8,000,000.00
39217	Ном	41,101,885.40	42,876,187.74
393	Биет бус хөрөнгө	64,047,270.76	63,631,270.60
39301	Програм хангамж	2,989,000.00	2,989,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,429,729.24)	(1,845,729.40)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	91,488,000.00	91,488,000.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	(29,000,000.00)	(29,000,000.00)
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>7,936,805,320.74</u>	<u>8,022,423,486.12</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>33,142,888.98</u>	<u>12,088,692.81</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	33,142,888.98	12,088,692.81
413	Өглөг	33,142,888.98	12,088,692.81
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	-	2,384,072.78
41350	Зээлийн хүүгийн өглөг	31,436,947.98	9,704,620.03

5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	7,903,662,431.76	8,010,334,793.31
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	7,903,662,431.76	8,010,334,793.31
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	3,048,395,849.00	3,051,395,849.00
51101	Өмч: - төрийн	3,048,385,849.00	3,048,385,849.00
51102	- хувийн	10,000.00	10,000.00
51106	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	-	3,000,000.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	3,968,887,588.43	4,073,198,506.98
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	2,498,046,735.61	3,971,432,213.03
51220	Тайлант үеийн үр дүн	1,470,840,852.82	101,766,293.95
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	886,378,994.33	885,740,437.33
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	7,936,805,320.74	8,022,423,486.12

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,328,752,584.53	4,385,757,334.73
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	171,211,759.53	77,384,446.12
110	Орлогын албан татвар	64,429,929.53	66,849,805.12
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	64,429,929.53	66,849,805.12
110002	Үйл ажиллагааны орлого	1,603,987.58	7,566,400.00
110003	Хөрөнгийн орлого	22,822,482.35	27,438,660.84
110008	Шууд бус орлого	40,003,459.60	31,844,744.28
113	Хөрөнгийн албан татвар	4,560,000.00	4,461,000.00
113002	Бууны албан татвар	4,560,000.00	4,461,000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	102,221,830.00	6,073,641.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	3,964,250.00	3,275,320.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,213,250.00	931,520.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	911,800.00	1,062,600.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	1,839,200.00	1,281,200.00

1181	Газрын төлбөр	-	629,821.00
118101	Газрын төлбөр		629,821.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	98,257,580.00	2,168,500.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	837,700.00	790,000.00
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	1,513,200.00	1,378,500.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,685,028,336.00	616,709,163.91
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,683,215,836.00	616,709,163.91
120003	Торгуулийн орлого	2,028,434.00	565,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,669,657,075.00	563,941,340.09
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,682,500.00	920,811.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,200,000.00	3,705,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	1,665,774,575.00	559,315,529.09
120010	Борлуулалтын орлого (цэвэр) /ТӨҮГ/	279,377,094.00	281,826,851.32
120011	Борлуулалтын өртөг /ТӨҮГ/	(267,846,767.00)	(229,624,027.50)
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,472,512,489.00	3,691,663,724.70
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,638,998,236.00	1,864,310,400.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,629,499,600.00	1,864,310,400.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	90,783,939.00	252,899,612.70
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		240,071,810.70
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	77,970,439.00	12,827,802.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	711,636,462.00	1,541,643,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/		786,206,400.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/		1,341,800.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	577,441,600.00	664,219,600.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	134,194,862.00	89,875,700.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	31,093,852.00	32,810,212.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	31,093,852.00	32,810,212.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,842,693,627.92	4,279,543,581.44
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,842,639,177.92	4,279,543,581.44

210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,801,727,347.92	3,294,305,865.14
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,536,830,143.91	1,818,922,059.94
210101	Үндсэн цалин	1,271,166,952.91	1,333,974,702.94
210102	Нэмэгдэл	182,507,792.00	378,041,477.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	6,480,000.00	4,915,000.00
210104	Урамшуулал	75,640,399.00	101,545,534.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	1,035,000.00	445,346.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	191,884,259.23	231,621,616.66
210201	Тэтгэврийн даатгал	131,150,489.68	160,322,212.25
210202	Тэтгэмжийн даатгал	15,283,809.90	17,937,226.77
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	12,231,110.36	14,349,759.47
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,031,405.65	3,546,612.47
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	30,187,443.64	35,465,805.70
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	244,661,159.40	246,189,922.60
210301	Гэрэл, цахилгаан	17,720,109.40	18,758,457.60
210302	Түлш, халаалт	191,613,238.00	188,512,100.00
210303	Цэвэр, бохир ус	35,327,812.00	38,919,365.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	192,861,947.23	303,029,875.90
210401	Бичиг хэрэг	13,231,280.16	11,343,327.20
210402	Тээвэр, шатахуун	50,205,103.00	49,953,825.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,170,264.07	5,139,500.00
210404	Ном, хэвлэл	38,000.00	151,500.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,070,600.00	1,501,200.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,729,900.00	3,289,500.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	6,373,600.00	937,300.00
210408	Бараа материал акталсны зардал		251,500.00
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн /ТӨҮГ/	115,043,200.00	228,088,823.70
210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/		2,373,400.00
2105	Нормативт зардал	164,595,160.30	105,000,634.80
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	35,254,985.50	33,829,158.80

Зэрэг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210502	Хоол, хүнс	128,542,174.80	68,539,676.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	798,000.00	2,631,800.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	20,270,906.93	7,361,450.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	160,000.00	65,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	34,000.00	1,255,000.00
210604	Урсгал засвар	20,076,906.93	6,041,450.00
2107	Томилолт, зочны зардал	9,822,100.00	4,260,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	9,822,100.00	4,260,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	50,290,520.00	34,319,188.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	46,479,434.00	31,101,188.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	677,000.00	966,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ		300,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	326,000.00	319,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	232,278.00	25,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	52,000.00	400,000.00
210807	Газрын төлбөр	138,000.00	147,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	945,620.00	1,060,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	390,511,150.92	543,601,117.24
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	22,864,712.00	49,059,276.08
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,019,165.00	2,566,449.50
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	364,627,273.92	491,975,391.66
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	40,911,830.00	985,237,716.30
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	38,172,000.00	123,843,750.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	29,489,200.00	17,156,350.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	8,262,800.00	39,362,400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	420,000.00	67,325,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,812,500.00	787,548,200.00
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага		786,206,400.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,812,500.00	1,341,800.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	73,845,766.30
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		20,782,466.30

213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт		53,063,300.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал		
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	1,486,058,956.61	106,213,753.29
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	-	4,447,459.34
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз		4,447,459.34
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-	(4,447,459.34)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	1,486,058,956.61	101,766,293.95

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН	2,997,880,083.53	4,101,748,764.84
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	171,211,759.53	77,384,446.12
110	Орлогын албан татвар	64,429,929.53	66,849,805.12
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	64,429,929.53	66,849,805.12
110002	Үйл ажиллагааны орлого	1,603,987.58	7,566,400.00
110003	Хөрөнгийн орлого	22,822,482.35	27,438,660.84
110008	Шууд бус орлого	40,003,459.60	31,844,744.28
113	Хөрөнгийн албан татвар	4,560,000.00	4,461,000.00
113002	Бууны албан татвар	4,560,000.00	4,461,000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	102,221,830.00	6,073,641.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	3,964,250.00	3,275,320.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,213,250.00	931,520.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	911,800.00	1,062,600.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	1,839,200.00	1,281,200.00
1181	Газрын төлбөр	-	629,821.00
118101	Газрын төлбөр		629,821.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	98,257,580.00	2,168,500.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	837,700.00	790,000.00
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	1,513,200.00	1,378,500.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	364,814,471.00	332,700,594.02
120	Нийтлэг татварын бус орлого	363,001,971.00	332,700,594.02
120003	Торгуулийн орлого	2,028,434.00	565,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	63,171,330.00	40,390,261.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	61,971,330.00	920,811.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,200,000.00	39,469,450.00

120013	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого /ТӨҮГ/	297,802,207.00	291,745,333.02
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,461,853,853.00	3,691,663,724.70
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,628,339,600.00	1,864,310,400.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,628,339,600.00	1,864,310,400.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	90,783,939.00	252,899,612.70
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	240,071,810.70
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	77,970,439.00	12,827,802.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	711,636,462.00	1,541,643,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/		786,206,400.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/		1,341,800.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	577,441,600.00	664,219,600.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	134,194,862.00	89,875,700.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	31,093,852.00	32,810,212.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	31,093,852.00	32,810,212.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	2,634,907,366.92	3,823,158,705.48
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,634,907,366.92	3,823,158,705.48
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,593,921,036.92	2,836,379,039.18
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,644,296,613.00	1,895,715,478.44
210101	Үндсэн цалин	1,219,868,237.00	1,333,105,254.44
210102	Нэмэгдэл	318,919,800.00	444,773,415.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	6,480,000.00	6,480,000.00
210104	Урамшуулал	81,082,276.00	91,138,860.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	17,946,300.00	20,217,949.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	206,561,694.00	262,378,348.50
210201	Тэтгэврийн даатгал	146,054,679.92	190,982,848.50
210202	Тэтгэмжийн даатгал	15,181,321.00	17,848,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	12,068,000.00	14,279,000.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,017,300.00	3,570,100.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	30,240,393.08	35,697,500.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	372,522,439.00	352,168,859.22
210301	Гэрэл, цахилгаан	68,634,539.00	27,818,774.40
210302	Түлш, халаалт	214,721,536.00	235,306,850.00
210303	Цэвэр, бохир ус	35,327,812.00	38,919,365.00
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/	53,838,552.00	50,123,869.82
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	83,200,059.00	74,993,015.00
210401	Бичиг хэрэг	7,966,567.00	7,299,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	61,553,713.00	54,076,615.00

210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,795,364.07	5,479,500.00
210404	Ном, хэвлэл	451,300.00	327,300.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,650,081.93	2,734,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,704,233.00	2,701,800.00
210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/	2,078,800.00	2,373,400.00
2105	Нормативт зардал	169,944,852.00	116,084,272.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	36,310,952.00	39,464,422.00
210502	Хоол, хүнс	129,708,100.00	69,663,950.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,925,800.00	6,955,900.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11,492,100.00	5,777,900.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	440,100.00	359,100.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	85,000.00	175,000.00
210604	Урсгал засвар	10,967,000.00	5,243,800.00
2107	Томилолт, зочны зардал	10,083,700.00	4,260,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	10,083,700.00	4,260,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	68,668,430.92	54,577,966.02
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	45,895,800.00	32,499,868.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	992,600.00	1,840,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ		300,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	480,600.00	347,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	30,000.00	25,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	52,000.00	400,000.00
210807	Газрын төлбөр	138,000.00	147,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	1,000,000.00	832,500.00
210816	Татварын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	11,624,303.92	18,122,348.02
210817	Даатгалын төлбөрт төлсөн /ТӨҮГ/		63,750.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	27,151,149.00	70,423,200.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	18,813,549.00	61,918,800.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,337,600.00	8,504,400.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	40,986,330.00	986,779,666.30
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	38,246,500.00	125,385,700.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	29,563,700.00	18,698,300.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	8,262,800.00	39,362,400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	420,000.00	67,325,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,812,500.00	787,548,200.00
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага		786,206,400.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,812,500.00	1,341,800.00

2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	73,845,766.30
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		20,782,466.30
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт		53,063,300.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	362,972,716.61	278,590,059.36
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	156,096,900.00	373,640,810.70
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	156,096,900.00	373,640,810.70
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	156,096,900.00	373,640,810.70
220001	Барилга байгууламж	82,735,700.00	129,501,097.70
221001	Их засвар	6,117,700.00	34,663,500.00
222001	Тоног төхөөрөмж	6,000,000.00	7,750,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	16,000,000.00	57,699,226.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	45,243,500.00	144,026,987.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(156,096,900.00)	(373,640,810.70)
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	129,189,800.00	50,000,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	129,189,800.00	50,000,000.00
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	(129,189,800.00)	(50,000,000.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	77,686,016.61	(145,050,751.34)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	133,665,479.25	211,351,495.86
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	211,351,495.86	66,300,744.52

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,048,395,849.00	893,487,721.33	2,481,802,107.82	6,423,685,678.15
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			1,026,524.00	1,026,524.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,048,395,849.00	893,487,721.33	2,482,828,631.82	6,424,712,202.15
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт		-7,108,727.00		-7,108,727.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн			1,486,058,956.61	1,486,058,956.61
C08	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,048,395,849.00	886,378,994.33	3,968,887,588.43	7,903,662,431.76

Зэрэг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

D01	2019 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	3,048,395,849.00	886,378,994.33	3,968,887,588.43	7,903,662,431.76
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			2,544,624.60	2,544,624.60
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,048,395,849.00	886,378,994.33	3,971,432,213.03	7,906,207,056.36
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	3,000,000.00	-638,557.000		2,361,443.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн			101,766,293.95	101,766,293.95
D09	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,051,395,849.00	885,740,437.33	4,073,198,506.98	8,010,334,793.31

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(төгрөгөөр)

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант он	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,880,572,600.00	2,846,938,056.70
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,691,691,300.00	2,667,983,556.70
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,566,295,700.00	2,542,597,856.70
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,777,370,500.00	1,769,908,085.00
210101	Үндсэн цалин	1,181,684,100.00	1,207,297,861.00
210102	Нэмэгдэл	468,566,100.00	444,773,415.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	6,480,000.00	6,480,000.00
210104	Урамшуулал	98,854,000.00	91,138,860.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	21,786,300.00	20,217,949.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	240,960,100.00	240,960,100.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	169,564,600.00	169,564,600.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	17,848,900.00	17,848,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	14,279,000.00	14,279,000.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,570,100.00	3,570,100.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	35,697,500.00	35,697,500.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	243,829,600.00	243,829,598.70
210301	Гэрэл, цахилгаан	19,980,200.00	16,398,133.70
210302	Түлш, халаалт	188,512,100.00	188,512,100.00
210303	Цэвэр, бохир ус	35,337,300.00	38,919,365.00

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	65,002,100.00	64,736,600.00
210401	Бичиг хэрэг	7,242,300.00	7,199,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	46,369,600.00	46,369,600.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,382,500.00	5,359,500.00
210404	Ном, хэвлэл	571,300.00	371,300.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,734,600.00	2,734,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,701,800.00	2,701,800.00
2105	Нормативт зардал	117,735,500.00	106,396,062.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	30,857,200.00	30,856,212.00
210502	Хоол, хүнс	81,002,400.00	69,663,950.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,875,900.00	5,875,900.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	10,215,400.00	9,418,800.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4,000,000.00	4,000,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	200,000.00	175,000.00
210604	Урсгал засвар	6,015,400.00	5,243,800.00
2107	Томилолт, зочны зардал	4,717,500.00	4,260,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	4,717,500.00	4,260,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	33,895,100.00	31,735,811.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	30,483,600.00	28,325,811.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,358,000.00	1,358,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	300,000.00	300,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	349,000.00	347,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	25,000.00	25,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	400,000.00	400,000.00
210807	Газрын төлбөр	147,000.00	147,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	832,500.00	832,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	72,569,900.00	71,352,800.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	61,964,800.00	61,918,800.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,605,100.00	9,434,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	125,395,600.00	125,385,700.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	125,395,600.00	125,385,700.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	18,708,200.00	18,698,300.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	39,362,400.00	39,362,400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	67,325,000.00	67,325,000.00

Зэрэг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	138,881,300.00	128,954,500.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	7,050,000.00	7,050,000.00
220001	Барилга байгууламж	78,065,600.00	75,400,000.00
221001	Их засвар	39,400,000.00	34,663,500.00
222001	Тоног төхөөрөмж	10,050,000.00	10,050,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	11,365,700.00	8,841,000.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	50,000,000.00	50,000,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	50,000,000.00	50,000,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,880,572,600.00	2,791,468,706.70
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,864,310,400.00	1,843,527,933.70
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	875,478,900.00	874,740,300.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	785,603,200.00	784,864,600.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	89,875,700.00	89,875,700.00
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	-	-
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	-	-
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	32,812,700.00	32,810,212.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	107,970,600.00	40,390,261.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,105,000.00	920,811.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	50,400,000.00	39,469,450.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	54,465,600.00	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	77,832,726.49
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	22,363,376.49
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	-	-
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	6.00	6.00
610001	Төсвийн байгууллага	6.00	6.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	151.00	151.00
620001	Удирдах ажилтан	13.00	13.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	87.00	87.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	45.00	45.00
620004	Гэрээт ажилтан	6.00	6.00
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	175.00	175.00
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	175.00	175.00
630001	Төрийн өмчит ЕБС	659.00	659.00
630002	Хувийн ЕБС	-	-
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	-	-
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	1	1
640001	Улсын эмнэлгээр хэвтэн эмчлүүлэгсдийн тоо	-	-
640003	Хувийн эмнэлгээр эмчлүүлэгсдийн тоо	1	1
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	156.00	151.00
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	1.00	9.00
650004	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	58.00	58.00
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	5.00	5.00

650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	21.00	21.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	35.00	40.00
650010	Гэрээт ажилтан	15.00	10.00
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	1.00	8.00

4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	252,899,613
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	12,827,802
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	12,827,802
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	233,415
210402	Тээвэр, шатахуун	233,415
2105	Нормативт зардал	8,608,210
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	8,608,210
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,986,177
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,986,177
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	240,071,811
220001	Барилга байгууламж	85,656,791
221001	Их засвар	33,792,064
222001	Тоног төхөөрөмж	71,764,730
223001	Бусад хөрөнгө	48,858,226
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	252,899,613
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	240,071,811
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	12,827,802

3. АУДИТЫН ТАЙЛАН

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Зэрэг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч, засаг дарга Б.Батбилэг танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил зэрэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитын дүнд үндэслэсэн үйлчлүүлэгчийн нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгох, захиалагч барилгын ажлын зардал ТЭЗҮ, зураг төсвийн үнэ, захиалагчийн хяналтын зардал, чанарын баталгаат хугацааны барьцааг гэрээнд тусгаж, тус тусын дансанд холбогдох баримт, материалыг үндэслэн шилжүүлж, тооцоог хийж байх, зээлдэгчийн хамтран зээлдэгчтэй уулзалт зохион байгуулж зээлийн үлдэгдлийг төлүүлж сангийн хохирлыг арилгах зэрэг зөвлөмжүүдийг Менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 03 дугаар сарын 18-наас 2021 оны 03 дугаар сарын 23-ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2021 оны 03 дугаар сарын 24-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлэхээр төлөвлөн, Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Д.Балжинням, аудитор Ц.Аззаяа нар гүйцэтгэв.

Зэрэг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төрийн аудитын газарт 2021 оны 03 дугаар сарын 22-ний өдрийн 1/78 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Зэрэг сумын засаг дарга нь Монгол улсын Үндсэн хууль болон УИХ, Засгийн газраас гарч буй хууль тогтоомжид нийцүүлэн төрийн үйлчилгээг ард иргэдэд чанартай ил тод, тэгш хүргэж ажилгүйдэл, ядуурлыг бууруулан, хувь хүмүүс өрх гэрүүдэд өөрийгөө тэтгэн хөгжүүлэхэд нь дэмжлэг үзүүлэх, тэдний бие бялдар, сэтгэл зүйн сайн сайхан байдлыг хамгаалах гэсэн эрхэм зорилгын дор үйл ажиллагааны чиглэл зорилтоо тодорхойлон ажиллажээ.

Дээрх эрхэм зорилгынхоо хүрээнд дор дурдсан үйл ажиллагааны стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлэхээр тодорхойлсон байна. Үүнд:

- Аймгийн засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хүрээнд сумынхаа эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийг эрчимжүүлж, байгаль орчин, бизнест ээлтэй ногоон хөгжлийн бодлого хэрэгжүүлэх
- Төрийн үйлчилгээг чанарын шинэ шатанд гаргаж, ард иргэдийнхээ амьдрах орчныг сайжруулах, аж амьдралыг дээшлүүлэх олон талт үйл ажиллагаа явуулах

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Зэрэг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Ховд аймгийн Засаг даргын дэргэдэх санхүү, дотоод аудитын албанаас 2020 онд Зэрэг сумын ТТЗ-ын санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийгдээгүй байна.

Зэрэг сумын ТТЗ-ын үндсэн үйл ажиллагаа, санхүүгийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд "Дунд" гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн шатанд дахин хянахад үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

3.4 Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх үе шатны материаллаг байдлын түвшнийг Б201, аудитыг гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлын түвшнийг В401 маягтаар тус тус баримтжуулан баталгаажуулав.

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт орлогыг сонгож, эрсдэлийн түшинг "Дунд" гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Энэ нь материаллаг байдлыг үнэ цэнэ талаас нь авч үзэхийн тулд санхүүгийн тайлангийн хамгийн чухал хэсгүүд болох нийт орлогыг /өөрийн орлого, төсвийн санхүүжилт, татвар болон татварын бус орлого / сонгон авч үзлээ.

Төлөвлөлтийн үе шатанд 2019 оны жилийн эцсийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангаас тооцсон бол гүйцэтгэлийн үе шатанд 2020 оны жилийн эцсийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн нийт орлого 3803741.0 мянган төгрөгөөс 1 хувиар тооцож 38037.4 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцсон болно.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 211351.4 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 66300.7 мянган төгрөг болж, 145050.7 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Шим Ус ОНӨААТҮГ	18.5	2989.2	2970.7	61.5
Тээлийн Илч ОНӨААТҮГ	836.9	4043.6	3206.7	206
ОНХС	54465.6	9926.8	-44538.8	350.5
СХС	2336.7	12436.5	10099.8	495
Төрийн сан	153693.7	36904.6	-116789.1	639.5
Дүн	211351.4	66300.7	-145050.7	313

Эх сурвалж: Зэрэг сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 59267.9 мянган төгрөг төрийн сангийн урсгал санхүүжилтийн харилцах дансанд, 7032.8 мянган төгрөг арилжааны банкны дансанд байршиж байна.

3.5.2 Авлага

Авлага Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл 4,320.6 тэрбум, эцсийн үлдэгдэл 4,625.7 тэрбум төгрөг болж, 305.1 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна. дансны эхний үлдэгдэл 222258.8 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 235091.1 мянган төгрөг болж, 12832.3 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №2. Авлагын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	663.1	358.1	-305
Байгууллагаас авах авлага	350	170.3	-179.7
Хувь хүмүүсээс авах авлага		726	726
Зээлийн хүүгийн авлага	10952.6	8962.5	-1990.1
Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	209713.1	224757.4	15044.3
Дансны авлага /ОНӨААТҮГ/	478.7	15.5	-463.2
Татвар, НДШ /ОНӨААТҮГ/	101.3	101.3	0
татаас санхүүжилтын авлага			
Дүн	222258.8	235091.1	12832.3

Эх сурвалж: Зэрэг сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлагын үлдэгдэлд олон жилийн насжилттай сум хөгжүүлэх сангийн 224757.4 мянган төгрөгийн авлага байна.

Сум хөгжүүлэх сангийн зээл, зээлийн хүүгийн авлага оны эхэнд 209713.1 мянган төгрөгийн зээлийн авлагын үлдэгдэлтэй байсан ба тайлант онд 50500.0 мянган

төгрөгийн зээл олгож, 39069.4 мянган төгрөгийн зээл, зээлийн хүү эргэн төлөгдөж, оны эцэст 224757.4 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарсан байна.

Сум хөгжүүлэх сангаас 2017-2019 онуудад олгосон 11 иргэний 179,6 мянган төгрөгийн зээлийн авлага нь хэвийн төлөгдөж, 2011-2016 онуудад олгосон 22 иргэнтэй холбогдох 108333.6 мянган төгрөгийн хугацаа хэтэрсэн зээлийн авлага сангийн эргэцийг удаашруулж, хөрөнгийн үр өгөөжийг бууруулж байна. Тухайн хугацаа хэтэрсэн 9 иргэнтэй холбогдох авлагыг 2020 оны 1 дүгээр сарын 13-ны өдөр шүүх, хяналтын байгууллагад шилжүүлж ажилласан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- ЕБС нь цалингийн ашиг төсвөөс илүү төлсөн тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй 2206.0 мянган төгрөг,
- ЕБС нь аж ахуйн нэгжид усны төлбөр илүү шилжүүлж авлагаар тусгаагүй төсвийн үргүй зардал гаргасан 3500.0 мянган төгрөг,
- ЕБС нь түрээсийн орлогын 30-ийг төсөвт төвлөрүүлээгүй 360.0 мянган төгрөг, нийт 6066.4 мянган төгрөгийн зөрчил илэрч төсвийн шууд захирагч нарын тайланд тусган шийдвэрлэснийг Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч дотоод хяналт хэрэгжүүлэн ажиллах шаардлагатай байна.
- Сум хөгжүүлэх сангаас 2017-2019 онуудад олгосон 11 иргэний 179600.0 мянган төгрөгийн зээлийн авлага нь хэвийн төлөгдөж, 2011-2016 онуудад олгосон 22 иргэнтэй холбогдох 108333.6 мянган төгрөгийн хугацаа хэтэрсэн зээлийн авлага сангийн эргэцийг удаашруулж, хөрөнгийн үр өгөөжийг бууруулж байна. Тухайн хугацаа хэтэрсэн 9 иргэнтэй холбогдох авлагыг 2020 оны 1 дүгээр сарын 13-ны өдөр шүүх, хяналтын байгууллагад шилжүүлж ажилласан байна.

3.5.3 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл 4,320.6 тэрбум, эцсийн үлдэгдэл 4,625.7 тэрбум төгрөг болж, 305.1 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна. Эхний үлдэгдэл 187894.3 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 211410.1 мянган төгрөг болж, 23515.8 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 3. Бараа материалын үлдэгдэл

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Тусгай зориулалтын материал	228.0	0	-228.0
Эм боох материал	10308.2	15748.4	5440.2
Бичиг хэргийн материал	4887.5	5755.5	868.0
Аж ахуйн материал	14049.7	16896.2	2846.5
Сэлбэг хэрэгсэл	227.9	1848.5	1620.6
Түлш, шатах тослох материал	0	18145.8	18145.8
Барилгын засварын материал	3433.9	2292.2	-1141.7
Хүнсний материал	9783.3	10363.0	579.7
Бусад хангамжийн материал	144975.8	138360.5	-6615.3
Мал амьтад		2000.0	2000.0
Дүн	187894.3	211410.1	23515.8

Эх сурвалж: Зэрэг сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

ЕБС –ийн бараа материалын дансны үлдэгдэл 80397.6 мянган төгрөг болж 10562.3 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант онд эм, ариутгалын бодис болон ажилчдын нормын хувцас, хүнс нөөцөлж авсан байгаа нь нөлөөлж байна.

Хүүхдийн цэцэрлэгийн бараа материалын дансны үлдэгдэл 50562.58 мянган төгрөг болж 3247.9 мянган төгрөгөөр буурсан нь тайланд онд 30166.74 мянган төгрөгийн бараа материал худалдан авч 33414.64 мянган төгрөгийн бараа материалыг үйл ажиллагаандаа зарцуулсантай холбоотой байна.

Засаг даргын Тамгын газрын бараа материалын дансны үлдэгдэл 12367,1 мянган төгрөг болж 7198,9 мянган төгрөгөөр өссөн нь үнэ төлбөргүй 4121,0 мянган төгрөгийн бараа материал шилжин ирсэн, тайлант онд ковид-19 үеийн бэлэн байдалд болон байгаль орчин нөхөн сэргээх үйл ажиллагааны үр, зүлэг усалгааны материал, урсгал засвар, 8246,1 мянган төгрөгөөр бараа материал авч нөөцөлсөнтэй холбоотой байна.

Эрүүл мэндийн төвийн бараа материалын дансны үлдэгдэл 29648.7 мянган төгрөг болж 9699.7 мянган төгрөгөөр өссөн нь дээд шатны байгууллагаас үнэ төлбөргүй 6602.0 мянган төгрөгийн бараа материал шилжин ирсэн, тайлант онд ковид-19 үеийн бэлэн байдалд 4275.2 мянган төгрөгөөр бараа материал авч нөөцөлсөнтэй холбоотой байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- ЕБС нь Бараа материалын зардлаас хүнсний материал оны эхэнд 4500.0 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байснаас оны эцэст 4409.1 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байгаа нь зарим муудах хүнсний материал байх эрсдэл үүссэн,
- Сургуулийн дотуур байрны хүүхдээс өрөө тохижуулах хуримтлал цуглуулж аж ахуйн материал авсан боловч данс бүртгэлд тусгаагүй зарцуулалтын тайлан гаргаагүй,
- Хүүхдийн хоол хүнсэнд хэрэглэж байгаа дэлгүүрийн боорцог, гоймон, талх шинжилгээний бичиггүй, хүнс нийлүүлэх гэрээ байхгүй, мах, сүү нь гарал үүслийн бичиггүй, хүүхдийн хоолны талон батлуулаагүй хоол зарлагдсан,
- Сумын сургууль бараа материалын тооллого хийж үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй, акталсан бараа материал устгасан дүгнэлтгүй, нярвын тайлан засвар ихтэй шаардлага хангахгүй байгаа 78627.6 мянган төгрөгийн зөрчил,
- Эрүүл мэндийн төв тайлант хугацаанд нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр зарцуулагдаж байгаа бараа материалын 1207.0 мянган төгрөгийн орлогыг бөөн дүнгээр хүлээн зөвшөөрч орлого авсан, жолоочийн тооцооны хуудсаар тооцоо бодоогүй, шатахууны тооцооны туслах хөтлөөгүй,

Дээрх алдаа зөрчлийг төсвийн шууд захирагч нарын тайланд тусган шийдвэрлэснийг Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч дотоод хяналт хэрэгжүүлэн ажиллах шаардлагатай байна.

3.5.4 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн ~~Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл 4,320.6 тэрбум, эцсийн үлдэгдэл 4,625.7 тэрбум төгрөг болж, 305.1 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна. эхний үлдэгдэл 9555834.4 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 10146412.6 мянган төгрөг болж, 590578.2 мянган төгрөгөөр өссөн байна.~~

Хүснэгт № 4. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Барилга байгууламж, орон сууц	8122462.2	8621986.6	499524.4
Тээврийн хэрэгсэл	202560	252279.0	49719
Машин тоног төхөөрөмж	764936.4	791777.2	26840.8
Тавилга эд хогшил	274744.3	293434.0	18689.7

Зэрэг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Түүх соёлын дурсгалт зүйл	1192.9	1173.6	-19.3
Дуусаагүй барилга байгууламж	8,000.0	8000.0	0
Номын фонд	41102	42876.2	1774.2
Бусад үндсэн хөрөнгө	46359.5	40409.0	-5950.5
Программ хангамж	2989.1	2989.0	-0.1
Бусад биет бус хөрөнгө	91488.0	91488.0	0
Дүн	9,555,834.40	10146412.6	590578.2

Эх сурвалж: Зэрэг сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 144026.9 мянган төгрөг, балансаас балансад шилжүүлэн авсан 2040.0 мянган төгрөг, үнэ төлбөргүй хандиваар авсан 544826.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн, балансаас балансад шилжүүлсэн 4560.0 мянган төгрөг, акталсан 95753.8 мянган төгрөгөөр хасагдсан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Засаг даргын Тамгын газар нь тайлант онд ОНХС, Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар бий болсон хөрөнгийг үндсэн хөрөнгө дансанд бүртгэхдээ шинж чанарыг харгалзан бүртгээгүй 3580.0 мянган төгрөгийг бүртгэсэн.

3.5.5 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл 4,320.6 тэрбум, эцсийн үлдэгдэл 4,625.7 тэрбум төгрөг болж, 305.1 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна. эхний үлдэгдэл 33142.8 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 12088.6 мянган төгрөг болж, 21054.2 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №.5. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
Богино хугацаат өр төлбөр дүн				
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	0	2384.0	2384.0	1
Хувь хүнд төлөх өглөг	1407	0	-1407.0	-1
Дансны өглөг /ОНӨААТҮГ/	13930.0	8281.9	-5648.1	59
Байгууллагад төлөх өглөг/ ОНӨААТҮГ/		432.5	432.5	1
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	1705.8		-1705.8	-1
Байгууллагад төлөх өглөг	16100.0	990.2	-15109.8	61
Нийт дүн	33142.8	12088.6	-21054.2	36

Эх сурвалж: Зэрэг сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөрийн үлдэгдэлд 12088.6 мянган төгрөгийн өр байна. Өндөр дүнтэй өглөгийг Тээлийн Илч ОНӨААТҮГ-ын байгууллагад төлөх 8281.9 мянган төгрөгийн өр эзэлж байгаа бөгөөд бусад бага дүнтэй өглөгүүд дараа тайлангийн хугацаанд бүрэн барагдах боломжтой өглөгүүд байна.

3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 7902662.4 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 8012879.4 мянган төгрөг болж, 104489.0 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 6. Засгийн газрын хувь оролцоо

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт/+, бууралт -/
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	3048385.8	3048385.8	0
Өмч /төрийн/ /ОНӨААТҮГ/	10.0	10.0	0
Засгийн газрын оруулсан капитал	3048395.8	3048395.8	0.0
Эздийн өмчийн бусад хэсэг /ТӨҮГ/		3000.0	3000
Хуримтлагдсан үр дүн	3971432.2	4073198.5	101766.3
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	886379.0	885740.4	- 638.5
Дүн	7,906,207.0	8,010334.7	104,127.80

Эх сурвалж: Зэрэг сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл дансны үлдэгдэл 885740.4 мянган төгрөг болж 361.4 төгрөгөөр буурсан нь ЭМТ, ЕБС хөрөнгө акталсантай холбоотой байна.

Эздийн өмчийн бусад хэсэг дансны үлдэгдэл 3000.0 мянган төгрөг болж 3000.0 мянган төгрөгөөр өссөн нь Зэрэг Шим Ус ОНӨААТҮГ-т тайлант онд хандив тусламжаар бараа материал нийлүүлснээс шалтгаалжээ.

Хуримтлагдсан үр дүн 4073198.9 мянган төгрөг болж 101766.3 мянган төгрөгөөр өссөн нь хөрөнгө оруулалтаар бий болсон, дээд шатны байгууллагаас үнэ төлбөргүйгээр хүлээн хөрөнгийн бүртгэлтэй холбоотой байна.

3.5.10 Орлогын данс

Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан 1447938.4 мянган төгрөгийн орлого буурсан нь татварын орлого 95290.3 мянган төгрөгөөр буурсан ба ан амьтны нөөц ашигласны төлбөрийн орлогын төлөвлөгөө хасагдсанаас, 352768.4 мянган төгрөгөөр урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт буурсан, 1153240.1 мянган төгрөгөөр үнэ төлбөргүй орлого буурсан, нэмэлт санхүүжилтийн орлого 162115.7 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн ба үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлого 8755.3 мянган төгрөгөөр буурсантай холбоотой болно.

Аудитын илрүүлэлт:

- ЕБС нь сургуулийн ойд зориулж хандив цуглуулан данс нээсэн боловч зарцуулалтын тайлан байхгүй данс бүртгэлд тусгаж тайлагнаагүй, байгууллагууд, ажилчдын өгсөн хандивыг хувь харилцах данс руу оруулж хөрөнгө аваагүй хувьдаа зарцуулсан байгаа 9970.0 мянган төгрөгийн зөрчил илэрлээ

3.5.11 Зардлын данс

Нийт зардал өмнөх оноос 68038.8 мянган төгрөгөөр буюу 2 хувиар буурсан, өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан цалин, шимтгэлийн зардал 283846.5 мянган төгрөг буюу 15 хувиар өссөн, тогтмол зардал 3038.5 мянган төгрөг буюу 2 хувиар буурсан, хангамж бараа материалын зардал 60048.6 мянган төгрөг буюу 31 хувиар өссөн, нормативд зардал 58345.0 мянган төгрөг буюу 55 хувиар буурсан, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр, хураамж 14531.1 мянган төгрөг буюу 30 хувиар буурсан, эд хогшил, урсгал засварын зардал 13989.4 мянган төгрөг буюу 70 хувиар буурсан, томилолтын зардал 5562.1 мянган төгрөг буюу 57 хувиар буурсан, бараа үйлчилгээний бусад зардал 152371.3 мянган төгрөг буюу 39.0 хувиар өссөн, урсгал шилжүүлэг 468749.6 мянган төгрөг буюу 71 хувиар буурсан байна.

Зардлын данстай холбоотой 170547.9 мянган төгрөгийн санхүүгийн залилан, төсвийн үр ашиггүй, зориулалт бус, үрэлгэн зарцуулсан зөрчлүүд, худалдан авах ажиллагааны хэрэгжилт хангагдаагүй, анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу зэрэг 170547.9 мянган төгрөгийн зөрчил илэрлээ.

Аудитын илрүүлэлт:

-ЕБС нь Ажлын байрны осол гараагүй байхад хуурамч материал бүрдүүлэн үйлдвэрлэлийн осол тогтоож нэг удаагийн тэтгэмж олгосон гэх иргэдийн мэдээллийг хянахад мэдээлэл нотлогдож, анхан шатны баримтын бүрдэл хангалтгүй, захирамж, тушаал шийдвэрэгүйгээр хүүхдийн хоолны хэмнэгдсэн төсөвт төвлөрүүлэх зардлаас нэг удаагийн тэтгэмжид төсвийн тодотгол хийн 57800.0 мянган төгрөг олгосон,

- *ИТХ-ын 11-р хуралдааны шийдвэрийг үндэслэн Зэрэг сумын ИТХ -ын 15/02 тоот тогтоолоор ЕБС-ийн төсвийг тодотгож баталсан боловч төсөв зарцуулах зардлыг батлаагүй, тодотголоор хүүхдийн хоол, үдийн цайны хэмнэгдсэн зардлыг төвлөрүүлээгүй зориулалт бусаар зардал хооронд гүйлгэн зарцуулсан 92621.6 мянган төгрөг,*
- *Үдийн цай нийлүүлж байгаа аж ахуйн нэгжтэй хийсэн гэрээ байхгүй, хүүхдийн ирц бүртгэсэн хуудас засвартай, анхан шатны баримт байхгүй 17427.3 мянган төгрөг,*
- *Эрүүл мэндийн төв нь алсын дуудлагын журналд бүртгэлгүй дуудлагад шатахуун олгосон, Эрхлэгч эмч шатахуун олгох бичгийг нярав, нягтлан бодогчоор дамжуулалгүй өөрөө олгож байгаа алдаа зөрчил дахин давтагдан гарч байгаа нь зарим саруудын дуудлагын бичиг үнэн бодиттой гэдэг нь нотлогдохгүй, явсан жолооч, эмчийн гарын үсэг зурагдаагүй, дуудлагын журналын бүртгэл шаардлага хангахгүй байгаа зэрэг алдаа зөрчилд 346.5 мянган төгрөгийн,*
- *Засаг даргын Тамгын газар нь тайлант хугацаанд зардлыг бүлэг хооронд зөвшөөрөлгүй гүйлгэн зарцуулсан 2352.5 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрлээ.*

3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Орон нутгийн төсвийн орлого бүрдүүлэлт

Зэрэг сумын ИТХ-ын 2020 оны орон нутгийн төсөв батлах тухай 15/02 дугаар тогтоолд Зэрэг сумын Төвлөрүүлэн захирагчийн тайлант онд 48326.8 мянган төгрөгийн орлого орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 77949.3 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 160 хувиар биелүүлсэн байна.

Хүснэгт дугаар 7. Сумын орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл /мянган төгрөг/

Орлогын ангилал	2020 оны	Зөрүү	
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	
	48,326.80	77,949.30	(29,622.50)
Нийт орлого ба тусламжийн дүн	48,326.80	77,949.30	(29,622.50)
Татварын орлого	48,326.80	77,384.30	(29,057.50)
Орлогын албан татвар	16,750.00	37,381.10	(20,631.10)

Зэрэг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	16,750.00	37,381.10	(20,631.10)
Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	16,750.00	37,381.10	(20,631.10)
Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар	-	-	-
Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар			-
Хөрөнгийн албан татвар	26,316.80	33,929.60	(7,612.80)
Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	-	2,030.00	(2,030.00)
Бууны албан татвар	4,276.80	4,461.00	(184.20)
Иргэдийн мөнгөн хадгаламжийн хүүгийн орлого	22,040.00	27,438.60	(5,398.60)
Бусад татвар, төлбөр, хураамж	5,260.00	6,073.60	(813.60)
Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	3,725.00	3,275.30	449.70
Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,960.00	931.50	1,028.50
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны	700.00	1,062.60	(362.60)
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	1,065.00	1,281.20	(216.20)
Газрын төлбөр		629.80	(629.80)
Газрын төлбөр	-	629.80	(629.80)
Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	1,535.00	2,168.50	(633.50)
Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	535.00	790.00	(255.00)
Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	1,000.00	1,378.50	(378.50)
Татварын бус орлого	-	565.00	(565.00)
Нийтлэг татварын бус орлого		565.00	(565.00)
Торгуулийн орлого		565.00	(565.00)

Эх сурвалж: Зэрэг сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 2882311.0 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 2882311.0 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 9 хөтөлбөрт зориулан 2880. сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 2691.7 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 138.9 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд, 50.0 сая төгрөгийг эргэж төлөгдөх зээлд зарцуулахаар батлагджээ.

Нийт зардлын 1864.3 сая төгрөгийг улсын төсвөөс, 875.5 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 32.8 сая төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 53.5 сая төгрөгийг үндсэн болох туслах үйл ажиллагааны орлого, 54.5 сая төгрөгийг урьд оны үлдэгдлээс санхүүжүүлэхээр төлөвлөж санхүүжилтийг бүрэн олгосон байна.

Хүснэгт №.8. Санхүүжилтийн төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөг/

Д/д	Байгууллагын нэр	Нийт төлөвлөгөө			Гүйцэтгэл			Зөрүү	Тайлбар
		Санхүүжилт	Өөрийн орлого	нийт	Санхүүжилт	өөрийн орлого	Нийт		
1	ЗДТГ	432,143.0	605.0	432,748.0	432,143.0	164.0	432,307.0	(441.0)	Өөрийн орлогын төлөвлөгөө биелүүлээгүй
2	ИТХ	55,420.1	-	55,420.1	55,420.1	-	55,420.1	-	
3	Сум хөгжүүлэх сан	50,000.0	-	50,000.0	39,069.4	-	39,069.4	(10,930.6)	СХС зээлийн эргэн төлөлт төлөвлөгдсөн хэмжээнд бүрдээгүй
4	ОНХС	131,831.3	-	131,831.3	121,904.5	-	121,904.5	9,926.8	Төлөвлөгдсөн төсөл хөтөлбөрийн зардал санхүүжүүлэггүйтэй холбоотой мөнгө үлдсэн
ОНБ-дын дүн		669,394.4	605.0	669,999.4	648,537.0	164.0	648,701.0	(1,444.8)	
5	ЕБСургууль	1,235,289.8	400.0	1,235,689.8	1,235,289.8	400.0	1,235,689.8	-	
6	Хүүхдийн цэцэрлэг	433,227.2	-	433,227.2	433,227.2	-	433,227.2	-	
7	Эрүүл мэндийн төв	438,621.2	-	438,621.2	438,618.7	-	438,618.7	(2.5)	ЭМДС-аас дутуу санхүүжилт авсан
8	Соёлын төв	-	-	-	-	-	-	-	
ТЭШ дүн		2,107,138.2	400.0	2,107,538.2	2,107,135.7	400.0	2,107,535.7	(2.5)	
9	Тээлийн илч ОНЭҮГ	-	240,363.0	240,363.0	-	240,363.0	240,363.0	-	
10	Шим-ус ОНЭҮГ	-	48,411.4	48,411.4	-	48,411.4	48,411.4	-	
ОНБААТУГ дүн		-	288,774.4	288,774.4	-	288,774.4	288,774.4	-	
Нийт дүн		2,776,532.6	289,779.4	3,066,312.0	2,755,672.7	289,338.4	3,045,011.1	(1,447.3)	

Үндсэн үйл ажиллагааны орлого 0.9 сая төгрөг бүрдүүлж, батлагдсан төсвөөс 2.2 сая төгрөгөөр тасарсан нь Соёлын төв, ЗДТГ-ын өөрийн орлого тасарсантай холбоотой.

Туслах үйл ажиллагааны орлого 39.5 сая төгрөг бүрдүүлж, батлагдсан төсвөөс 10.9 сая төгрөгөөр буурсан нь СХС-гийн зээлийн эргэн төлөлтөөс оруулах орлого биелээгүйтэй холбоотой байна.

Хөрөнгө оруулалтын 20 төсөл, арга хэмжээнд 131,8 сая төгрөгийн санхүүжилт батлагдсанаас 131.8 сая төгрөгийн санхүүжилт олгож, үлдэгдэл 9.9 сая төгрөг орон нутгийн хөгжлийн сангийн дансанд үлдэгдэлтэй байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2847.0 мянган төгрөг нь 98.0 хувьтай байгаа нь норматив болон хөрөнгийн зардалтай холбоотой байна.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Хандив тусламжаар Аймгийн ОНХС болон Засгийн газрын нөөц сан /Засаг даргын нөөц хөрөнгө/- 240.1 сая төгрөг, дээд шатны төсвийн захирагчаас 12.8 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Хүснэгт №.9. Нэмэлт данс		/мянган төгрөг/		
	Бусад орлого	Нийт		
1	ЗДТГ	244,192.6	244,192.6	ОНХС хөрөнгө оруулалт, хүн амын тооллогын зардал СХ
3	ЕБСургууль	1,300.0	1,300.0	төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны орлого, БСУГ -аас 500.0 төгрөг
5	ЭМТ	7,407.0	7,407.0	ЭМГ -аас эм бэлдмэлийн үнэ, сорьц тээврийн ажлын хөлс
Нийт дүн		252,899.6	252,899.6	

Үүнээс үндсэн цалинд 18.1 сая, байр ашиглалтай холбоотой зардалд 0.9 сая, хангамж бараа материалын зардалд 11.9 сая, норматив зардалд 1.0 сая, урсгал засварт сая, томилолтын зардал 7.3 сая, хөрөнгийн зардалд 107.7 сая, нийт 146.9 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

3.7 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 145 мэдээллээс 132 мэдээллийг хугацаанд нь, 13 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид акт, албан шаардлага өгөгдөөгүй, 102118.3 мянган төгрөгийн 3 алдаа зөрчилд зөвлөмж хүргүүлсэн ба хэрэгжилт 51% хэрэгжсэн байна.

Хүснэгт 10 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		Хэрэгжилтийн хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Төлбөрийн акт	0	0	0	0	0	0	
Албан шаардлага	0	0	0	0	0	1	
Зөвлөмж	3	102118.3	2	50000	52118.3	2	51%
Нийт	3	102118.3	2	50000	52118.3	3	51%

Өгөгдсөн зөвлөмжийн 1 зөвлөмжийг хэрэгжүүлж, 2 зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 6 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан, 2 орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар, нийт 10 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 6 байгууллагыг аудитад хамруулан дүгнэлт гаргаж, 4 тайланг түүвэрт хамруулсан байна.

Хүснэгт №11. Аудитад хамрагдсан хэлбэр, аудитын дүгнэлт

№	Байгууллагын ангилал, нэр	Санхүүгийн тайлангийн аудит хийсэн хэлбэр		Аудитын дүгнэлт		
		Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт	Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг
1		ЗДТГ	1		1	
2		ИТХ		1		
3	Төсвийн шууд захирагч	Сургууль	1			1
4		Цэцэрлэг	1		1	
5		ЭМТ	1		1	
6		Соёлын төв		1		
7	ОНТС	СХС		1		
8		ОНХС		1		
9	ОӨААНТҮГ	Тээлийн илч	1			
10		ОНӨҮГ			1	
		Шим-ус	1		1	
		ОНӨҮГ				
	Дүн		6	4	5	1

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй”-5, “Сөрөг” 1, нийт 6 дүгнэлт гаргасан байна.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар илэрсэн алдаа, зөрчил:

Аудитаар нийт 193818.9 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 8000.0 мянган төгрөгийн алдааг арилгах албан шаардлага, 193818.9 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 3 зөвлөмж өглөө.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн залруулга

2. Төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд залруулга хийгдээгүй болно.

Төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлсэн акт, албан шаардлага

Аудитаар дараах 8000.0 мянган төгрөгийн залруулагдаагүй алдаа, зөрчилд албан шаардлага тогтоож хүргүүллээ. Үүнд:

1. **Илрүүлэлт:** Сумын соёлын төв нь 2014 онд сумын ОНХС-ын хөрөнгө оруулалтаар “Тохилог орчин” төслийг хэрэгжүүлэхээр 8000.0 мянган төгрөгийн санхүүжилт авсан боловч тухайн ажлыг одоо болтол хийж гүйцэтгээгүй, бараа материалын тайлангийн дуусаагүй үйлдвэрлэл дансанд бүртгэж, төсвийн хөрөнгийн үр ашгийг бууруулсан зөрчил дутагдал илэрлээ.

2. **Эрсдэл:** Сангийн хөрөнгийн үр өгөөж буурах, өр үүсэх, холбогдох хууль дүрэм журам хэрэгжихгүй байх, хөрөнгө үрэгдэж алга болох эрсдэл үүсэхээс гадна, Санхүүгийн тайлангийн батламж мэдэгдлийн Оршин байх батламжид “Санхүүгийн тайлангийн дуусгавар болсон өдөр хөрөнгө /авлага/, өр төлбөр тухайн аж ахуйн нэгж, байгууллагад бодитой оршин байх”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 12.2.1-д “жилийн санхүүгийн тайлан гаргахын өмнө”, 2.6.-д “хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах” гэсэнтэй нийцэхгүй байна.

3. **Шийдвэрлэсэн нь:** Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлж уг ажлыг 2021 оны 06 сарын 25-ны дотор хийж гүйцэтгэх.

Төвлөрүүлсэн захирагчид 152166.0 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчилд өгсөн 3 зөвлөмжийг менежментийн захидалд дурдсан болно.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн алдаа, зөрчил

Зэрэг сумын ТТЗ-ын нэгтгэлд хамрагдсан төсвийн шууд захирагчдын 2020 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 390612.9 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрч, 54447.4 мянган төгрөгийн алдааг залруулсан байна.

Залруулагдаагүй 336165.5 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлөөс 74353.7 мянган төгрөгийн 7 алдаа зөрчилд төлбөрийн акт, 208177.1 мянган төгрөгийн 4 алдаа зөрчилд албан шаардлага, 53459.8 мянган төгрөгийн 8 алдаа зөрчилд зөвлөмж өгөгдсөн байна. Нийт алдаа зөрчил, шийдвэрлэлтийг хүснэгтээр харуулбал:

Хүснэгт № 12. ТТЗ-ын нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар илэрсэн нийт алдаа зөрчил, шийдвэрлэлт /мянган.төгрөг/

№	Байгууллагын ангилал, нэр	нийт илэрсэн алдаа		Үүнээс залруулсан		Залруулаагүй	
		тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн
1	ЗДТГ	2	5,932.5	-	-	2	5,932.5
2	ИТХ	-	-	-	-	-	-
3	Төсвийн шууд захирагч	15	383,175.2	2	54,447.4	13	328,727.8
4	Цэцэрлэг	1	-	-	-	1	-
5	ЭМТ	3	1,330.7	-	-	3	1,330.7
6	Соёлын төв	-	-	-	-	-	-
7	ОНТС	-	-	-	-	-	-
8	ОНХС	-	-	-	-	-	-
9	ОНӨААТҮГ	1	174.5	-	-	1	174.5
10	Шим-ус	1	-	-	-	1	-
	Дүн	23	390,612.9	2.0	54,447.4	21	336,165.5

№	Байгууллагын ангилал, нэр	Залруулаагүй алдаа, зөрчил	Үүнээс: Залруулаагүй алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт						
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		
			тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	
1	ЗДТГ	2	5,932.50	-	-	-	-	2	5,932.50
2	ИТХ	0	-	-	-	-	-	-	-
3	Төсвийн шууд захирагч	13	328,727.80	6	74,230.00	4	208,177.1	3	46,320.30
4	Цэцэрлэг	1	-	-	-	-	-	1	-
5	ЭМТ	3	1,330.70	1	123.7	-	-	2	1,207
6	Соёлын төв	0	-	-	-	-	-	-	-
7	ОНТС	0	-	-	-	-	-	-	-
8	ОНХС	0	-	-	-	-	-	-	-
	ОНӨААТҮГ	1	174.50	-	-	-	-	-	-
	Шим-ус	1	-	-	-	-	-	-	-
	Дүн	21	336,165.50	7	74353.7	4	208177.1	8	53,459.8

3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал

Дараагийн аудитаар авч үзэх асуудал байхгүй болно.

4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

1.1 Дотоод хяналттай холбоотой асуудал

1.1.2 Илрүүлэлт: Сумын сургуулийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд сөрөг санал дүгнэлт өгсөн бөгөөд аудитаар материаллаг хэмжээний алдаа зөрчил илэрч, тайланд тусгасан тоо мэдээлэл нь үнэн зөв илэрхийлэгдснийг нотлох боломжгүй, байгууллагын дотоод хяналт хэрэгжээгүй, санхүүгийн ил тод мэдээлэл хангагдаагүй 177818.9 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрлээ.

Мөн тайланд дурдсан илрүүлэлт хэсэгт бичсэн алдаа зөрчилтэй асуудлуудад сумын ЗДТГ -аас дотоод хяналтын баг томилон алдаа зөрчилтэй асуудлуудад дотоод хяналт хэрэгжүүлэн ажиллах шаардлагатай байна.

1.2.3 Эрсдэл: Төсвийн хөрөнгийг зориулалт бусаар зарцуулах, завших, дутах,

1.3.4 Өгсөн зөвлөмж: Засгийн газрын 311 дүгээр тогтоолын 1.5-д "энэ журмын 1.4-т зааснаас бусад тохиолдолд "Дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журам"-ыг тухайн байгууллага, аж ахуйн нэгж өөрөө баталж мөрдөнө", 3.5-д "дотоод хяналт шалгалтын нэгж, ажилтан нь хяналтын ажлын дүн, авсан арга хэмжээний талаар улиралд 1 доошгүй удаа тухайн аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлагын хурлаар хэлэлцүүлж, шаардлагатай бол шийдвэр гаргуулан хамт олонд мэдээлнэ", 3.6-д "дотоод хяналт шалгалтын нэгж, ажилтан нь эрх бүхий албан тушаалтны баталсан удирдамжийн дагуу дотоод хяналт шалгалтыг гүйцэтгэнэ" гэсэн заалтуудыг мөрдөөгүй тул дотоод хяналтын баг томилон дээрх алдаа арилгуулан ажиллах

1.4.5 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

2.1 . ОНХСангийн зарцуулалттай холбоотой асуудал

2.1.1. Илрүүлэлт: Тайлант онд сумын ОНХС-ийн хөрөнгө оруулалтаар санхүүжигдэх томоохон дүнтэй төсөл арга хэмжээний төсөвт өртөгт уг хөрөнгө оруулалтай холбогдон урьдчилж гарсан зураг төслийн үнэ, магадалшгүй ажлын зардал, гүйцэтгэлтэй холбоотой гарах техник хяналтын зардал, гүйцэтгэлийн дараа шатанд хэрэгжүүлэхтэй холбоотой барьцаа хөрөнгийн үлдээгдлийн данс нээж санхүүжилтийн тодорхой хувийг суутган тооцох заалтуудыг тусгаагүйтэй холбоотой гүйцэтгэгчид санхүүжилтийг бүрэн олгосон зөрчил дутагдал илэрлээ.

2.1.2. Эрсдэл: Сангийн хөрөнгийн үр өгөөж буурах, төсөвт зураг төсвийн өр үүсэх, холбогдох хууль дүрэм журам хэрэгжихгүй байх.

3.1.3 Өгсөн зөвлөмж: Захиалагч барилгын ажлын зардал ТЭЗҮ, зураг төсвийн үнэ, захиалагчийн хяналтын зардал, чанарын баталгаат хугацааны барьцааг гэрээнд тусгаж, тус тусын дансанд холбогдох баримт, материалыг үндэслэн шилжүүлж, тооцоог хийж байх.

2.1.4 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Үйлчлүүлэгч байгууллага хүлээн зөвшөөрсөн

3.1 . СХС-ын авлагын бүртгэлтэй холбоотой асуудал

3.1.1. Илрүүлэлт: Зээлдэгч Д.Адьяажав нь 2013 онд СХС-аас эсгийний үйлдвэр төслөөр 8000.0 мянган төгрөгийн зээл авсан байна. Уг зээлдэгч нь 2017 онд эрүүл мэндийн шалтгааны улмаас уг төслийг хэрэгжүүлэх боломжгүй байгаа учир тоног төхөөрөмжийг ЗДТГ-т хүлээлгэн өгч зээлийг хааж өгөх хүсэлт гаргасан байна. Засаг даргын 2017 оны А/23 тоот захирамж гарч тоног төхөөрөмжийг хүлээн авч, одоогоор тоног төхөөмжийг худалдан борлуулах, түрээслэх, төсвийг хохиролгүй болгох арга хэмжээ аваагүй, СХС-ийн мэргэжилтэн зээлийг шууд хаасан зөрчил дутагдал илэрлээ.

3.1.2. Эрсдэл: Сангийн хөрөнгө алдагдалд орох, журмын хэрэгжилт хангагдахгүй байх.

3.1.3 Өгсөн зөвлөмж: Зээлдэгчийн хамтран зээлдэгчтэй уулзалт зохион байгуулж зээлийн үлдээдлийг төлүүлж сангийн хохирлыг арилгах.

3.1.4 Байгууллагаас өгсөн харцү тайлбар: Үйлчлүүлэгч байгууллага хүлээн зөвшөөрсөн

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2021 оны 6 дугаар сарын 15-ний дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Хавсралт

5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо:	Аудитын нэр:	Зэрэг сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан	Аудитын код:
2020			ХОА-2021/10/СТА-ТТЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	Зэрэг сумын Засаг дарга		Мянган төгрөгөөр

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллага с гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
1	ОНХС-ийн хөрөнгө оруулалтын ажлыг хийж гүйцэтгээгүй гэрээний үүргээ хэрэгжүүлээгүй.	8000.0	Албан шаардлага	Засаг дарга, Санхүү албаны дарга	Б.Батбилэг, А.Нарандэлгэр
2	Дотоод хяналт хэрэгжээгүй, санхүүгийн ил тод мэдээлэл хангаагдаагүй,	177818.9	Зөвлөмж	Засаг дарга, Санхүү албаны дарга дарга	Б.Батбилэг, А.Нарандэлгэр
3	Тайлант онд сумын ОНХС-ийн хөрөнгө оруулалтаар санхүүжигдэх томоохон дүнтэй төсөл арга хэмжээний төсөвт өртөгт уг хөрөнгө оруулалтай холбогдон урьдчилж гарсан зураг төслийн үнэ, магадалшгүй ажлын зардал, гүйцэтгэлтэй холбоотой гарах техник хяналтын зардал, гүйцэтгэлийн дараа шатанд хэрэгжүүлэхтэй холбоотой барьцаа хөрөнгийн үлдээдлийн данс нээж санхүүжилтийн тодорхой хувийг суутган тооцох заалтуудыг тусгаагүйтэй холбоотой гүйцэтгэгчид санхүүжилтийг бүрэн олгосон зөрчил дутагдал илэрлээ.	0.0	Зөвлөмж	Засаг дарга, Санхүү албаны дарга	Б.Батбилэг, А.Нарандэлгэр

4	Зээлдэгч Д.Адьяажав нь 2013 онд СХС-аас эсгийний үйлдвэр төслөөр 8000.0 мянган төгрөгийн зээл авсан байна. Уг зээлдэгч нь 2017 онд эрүүл мэндийн шалтгааны улмаас уг төслийг хэрэгжүүлэх боломжгүй байгаа учир тоног төхөөрөмжийг ЗДТГ-т хүлээлгэн өгч зээлийг хааж өгөх хүсэлт гаргасан байна. Засаг даргын 2017 оны А/23 тоот захирамж гарч тоног төхөөрөмжийг хүлээн авч, одоогоор тоног төхөөрөмжийг худалдан борлуулах, түрээслэх, төсвийг хохиролгүй болгох арга хэмжээ аваагүй, СХС-ийн мэргэжилтэн зээлийг шууд хаасан зөрчил дутагдал илэрлээ	8000.0	Зөвлөмж	Засаг дарга, Санхүү албаны дарга	Б.Батбилэг, А.Нарандэлгэр
	Дүн	193818.9			

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР